

Strategier och stöd för lärande för elever med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi

INFORÖST: Vi på Specialpedagogiska skolmyndigheten arbetar för att alla barn, elever och vuxenstuderande oavsett funktionsförmåga ska nå målen för sin utbildning. I podden förklarar, fördjupar och diskuterar vi specialpedagogik och ger goda råd till dig som arbetar i eller har barn som går i förskolan och skolan.

ERIKA: Då vill jag börja med att säga varmt välkomna till Specialpedagogiska skolmyndighetens podd. I dag kommer vi att prata om läs- och skrivsvårigheter och dyslexi, och vad det innebär för en elevs lärande. Och vi kommer att sätta fokus på några insikter och strategier kan man väl säga som en lärare och skola kan behöva för att ge den här gruppen elever en bra skolgång. Och med mig i studion har jag två rådgivare som jobbar på Specialpedagogiska skolmyndigheten. Och ni arbetar mycket med att ge stöd till skolor, i hur man kan möta den här gruppen elever och deras behov av anpassningar och stöd på ett bra sätt. Så varmt välkomna, Ylva Schön och Anna Grape.

YLVA: Tack.

ANNA: Tack.

ERIKA: Mm. Jag tänkte, ni får börja med att berätta om hur ni i era uppdrag som rådgivare här på myndigheten jobbar med att ge stöd till elever med läs- och skrivsvårigheter, och vad det är ni möter då också, när ni är i det här uppdraget? Vill du börja, Ylva?

2020-01-15

- YLVA: Ja, jag kan börja. Jag sitter i en frågetjänst, i vår frågetjänst som heter *Fråga en rådgivare* just, till viss del av min arbetstid. Och där möter jag väldigt olika målgrupper, kan man säga. Vem som helst kan ju ringa in till den här tjänsten, och då kan det vara vårdnadshavare eller specialpedagoger, lärare, förskollärare eller rektorer, skolledare. Och vi får också webbfrågor som man svarar på via mejl. Och där har jag ofta hand om och lite extra ansvar för frågorna just omkring dyslexi och läs- och skrivsvårigheter. Sen arbetar jag till viss del på min andra del av tjänst, eller vad man ska säga, inom ett projekt som Specialpedagogiska skolmyndigheten har tillsammans med Skolverket, som handlar om det nya tillägget i lagen, *Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*.
- ERIKA: Just det. Det är ett tillägg i skollagen, då.
- YLVA: Ja, precis.
- ERIKA: Mm. Just det.
- YLVA: Så det är väl ungefär vad jag gör. Mm.
- ERIKA: Mm. Och du Anna, vad gör du?
- ANNA: Ja, jag jobbar precis som Ylva då till viss del av min tjänst inom *Läsa, skriva, räkna*-garantin. Och utöver den delen så jobbar jag som rådgivare mot verksamheter. Förskolor, skolor, gymnasie och vuxenstuderande, och som kommer in med specialpedagogiska frågeställningar som vi möter. Och i den tjänsten så möter jag många lärare och specialpedagoger och rektorer. Och både i ... Alltså, jag möter dem som ... ja, ansikte mot ansikte. Men jag möter

2020-01-15

dem också i kurser och i tematräffar som vi håller, och där vi anpassar och skräddarsyr våra utbildningar för de frågeställningar som kommer in.

ERIKA: Mm. Så ni tillsammans, tänker jag, ni träffar väldigt många olika verksamheter? Många förskolor, skolor och vuxenutbildningar som du säger?

ANNA: Ja. Och vi står här och nickar [hör inte 0:03:41]. Ja, jo.

YLVA: Ja, men det skulle jag ... Ja, absolut, det skulle jag påstå.

ANNA: Det gör vi. Ja.

YLVA: Och en ganska tydlig nerv rakt ut till verksamheter, upplever jag, just i de här samtalen. Att det är lärare som ringer in, och vi diskuterar ... Det är ofta ett bollplank, så där, som de är ute efter. Och pratar kanske om ett problem som finns just aktuellt nu.

ERIKA: Vad är det för frågor då som ni möter, både i rådgivningstjänsten och som rådgivare, som handlar just om elever med läs- och skrivsvårigheter och dyslexi? Vad är det vanliga som man vill fråga kring?

YLVA: Jag skulle säga att det kommer ganska många frågor omkring hur man ska lästräna, egentligen. Och lästräna både i yngre åldrar och äldre, i de äldre skolåren. Och sen också mycket omkring betyg och bedömning, just när det gäller läs- och skrivsvårigheter. Och det hänger ofta ihop med hur man bedömer på prov, och kanske i relation till nationella proven som ju har sina speciella inriktning och direktiv för extra anpassningar just för dem.

2020-01-15

- ERIKA: Mm. Blir det samma sak ni möter som rådgivare också, Anna, eller?
- ANNA: Ja, till viss del skulle jag säga. För att jag tror, nu efter några år på myndigheten, att just tjänsten *Fråga en rådgivare* har tagit en hel del av just de här frågorna som rör dyslexi. Men vi möter kanske mer frågorna i form av att det är en samvariation då med andra funktionsnedsättningar, som till exempel ADHD, språkstörning. Uttalssvårigheter till viss del också, som man har frågeställningar omkring hur ska man kunna både anpassa i skolan för att möta de här svårigheterna, men också hur kan man bedöma?
- ERIKA: Mm. Just det.
- ANNA: Och vi möter, jag tänker, också det här med engelskan, är också en bit vad det gäller dyslexin. Hur gör man med engelskan? Och ganska mycket frågor om ska man helt enkelt ta bort engelskan som ämne för elever med dyslexi är också en sån fråga som vi emellanåt får.
- ERIKA: Mm.
- ANNA: Och även, jag måste bara säga det också, med digitala verktyg. Det finns ett kunskapsglapp, skulle jag säga, omkring vad kan man använda för någonting för att stötta elever med dyslexi?
- ERIKA: Mm. Då när det gäller ... Och då är det i undervisning, inte bara i bedömningsituationer?
- ANNA: Ja.
- ERIKA: Utan när man lär sig?

2020-01-15

- ANNA: Nej, undervisning. Ja, även ... Både och, skulle jag säga.
- ERIKA: Mm. Intressant.
- YLVA: Jag vet inte om jag ska lägga till kanske vårdnadshavare som ringer in till tjänsten. Det är en ganska stor del. Det är nästan en femtedel av våra samtal. Och de handlar ofta om att de vill höra vad vi säger om vilken rätt deras barn har till extra anpassningar och särskilt stöd, och hur de kan göra för att kommunicera med skolan. Och här försöker vi föra en dialog så att man kan lyfta lite olika perspektiv, och hjälpa både egentligen föräldrar och skola att mötas. Vi ser att det är en stark framgångsfaktor.
- ERIKA: Mm. Att peka på vägar framåt, då?
- YLVA: Ja, precis. Mm.
- ERIKA: Mm. Viktigt. Men vad är då läs- och skrivsvårigheter? Hur kan man beskriva det?
- YLVA: Ja, läs- och skrivsvårigheter, det kan delas upp i två olika kategorier, kan man säga. Allmänna läs- och skrivsvårigheter och specifika läs- och skrivsvårigheter, eller dyslexi. Det är samma sak, specifika läs- och skrivsvårigheter och dyslexi. Och har man dyslexi, då kan man inte träna bort sina läs- och stavningssvårigheter. Men har man däremot allmänna läs- och skrivsvårigheter, som ganska många elever har när de börjar i skolan, därför att det kan bero på att man inte är så intresserad när man har precis börjat skolan, eller att man har koncentrationssvårigheter. Det kan bero på någonting runtomkring, helt enkelt. Men får de träning i läsning och

2020-01-15

skrivning, så blir de normalläsare och normalskrivare inom ganska kort tid. Men för en elev med dyslexi så går det inte att träna bort svårigheten. Man kan träna så att man lär sig att läsa och skriva, men det kommer alltid vara mycket mer arbetsamt och kräva mycket mer ansträngning än för andra elever.

ERIKA: Mm. Vad är det då som gör att det är en extra ansträngning för just de eleverna?

YLVA: Ja, dyslexi beror ju på en nedsättning, en språklig kan man säga, i hjärnan. Det handlar om gener. Så det är ärftligt och en inneboende svårighet. Och det påverkar framförallt de fonologiska områdena. Alltså, hur man uppfattar ljud, skulle man kunna säga. Och när det då gäller att börja lära sig att läsa och knäcka läskoden, så handlar det om att omvandla de här ljuden som man hör. Som när vi pratar nu, det är som ett flöde. För en som inte har börjat lära sig att läsa och skriva, så är det svårt att urskilja orden, till och med. Men att då föra över de här ljuden till de här tecknen på papper ...

ERIKA: Till själva bokstäverna, alltså?

YLVA: Till bokstäverna. Det är en rent genetisk svårighet då, att koppla ljud med bokstav. Det som vi brukar kalla för grafem, fonem.

ERIKA: Mm. Och vad är vad, då?

YLVA: Grafem, det är bokstaven, och fonem är ljudet.

ERIKA: Mm. Hur vanligt är det med läs- och skrivsvårigheter, då?

2020-01-15

YLVA: Ja, om man då tar hela gruppen läs- och skrivsvårigheter, och inkluderar de som har dyslexi, om man tittar på en förskoleklass eller en årskurs etta, så är det ungefär 20 till 25 %. Men sen, med god undervisning och bra träning, så utkristalliseras så småningom då den här gruppen med dyslexi. Och det är ungefär 5 till 8 % av befolkningen. Vilket betyder att det kommer ju alltid att vara några elever i princip i varje klass som har dyslexi. Så det är en ganska stor grupp.

ERIKA: Mm. Men hur kan man då upptäcka vilka som tillhör den ena och den andra gruppen? Hur kan man se det?

YLVA: Ja, redan tidigt, i förskoleklass, så börjar ju många elever eller barn intressera för sig, och man arbetar ju också med bokstäver och ljud redan från förskoleklass, och sen kanske mer strukturerat i årskurs ett. Och då märker man ganska snabbt att det kanske är några elever som för det första inte visar intresse för detta, och där det också tar mycket längre tid. Och det är ganska tydligt när man ser på de som lär sig snabbt, så att säga. För det gör normalläsare när man får träning i det, och det får man ju i skolan. Så det är på det viset. Och sen så finns det ju olika sätt att kanske mäta det här, att pröva hur många bokstäver man kan, hur man kan koppla ljud med bokstav och så. Det är det man vet i forskning, som man kan få syn på det. Du sa ”hela sitt skolliv”.

ERIKA: Mm.

YLVA: Det är en faktor som man skulle kunna resonera lite omkring. För att det är ju just det att jag tror nog ändå att

2020-01-15

det är ganska vanligt att man sätter in mer med kraft i de ... när textmassorna ökar, och kanske i årskurs 4 och så. Men att man från början sätter allting i ett helhetsperspektiv. Och då får man ju hela kittet. Alltså, det här med tidiga insatser, att ganska snabbt skilja ut de som riskerar att ha dyslexi, och sätter det i ett längre perspektiv. Alltså, i ett helt skolperspektiv, upp till nian. För att har man det redan då ganska tidiga skolår, då sätter man ju igång ett helhetstänk omkring arbetet och insatser, och ”nu gör vi det här, och troligtvis så blir det så här på mellanstadiet och högstadiet, och sen framöver i vuxenlivet också”. Och den här röda tråden är väldigt viktig att ha med sig. Och där kan specialpedagoger, studie- och yrkesvägledare, fylla en viktig funktion lite längre fram och så. Mm.

ERIKA:

Just det. Men jag tänker, nu har du ju ... ni har ju också pratat just om det, att det är viktigt att man tidigt upptäcker vilka de här eleverna är som kämpar då lite extra med bokstäverna, för att man tidigt ska kunna sätta in insatser, och att det är viktigt, för det ... då finns bäst förutsättningar att ge de här barnen rätt träning och så vidare. Men jag tänker, nu finns ju också det här ni varit inne på, *Läsa, skriva, räkna*-garantin, och ni jobbar med den. Vad kan den då komma att göra för skillnad? Det här är ju ett tillägg i skollagen som gäller sedan halvårsskiftet 2019. Men vad kommer den att betyda, tänker ni då, för elever som just tycker att det är svårt att lära sig att läsa och skriva?

ANNA:

Ja. Jag tänker, det handlar inte bara om de eleverna som har svårt att läsa, utan det handlar även om de som har det väldigt, väldigt lätt. Man ska ju möta de här eleverna precis

2020-01-15

på den nivån där de är. Men det som är bra med det här förtydligandet, det är att det står så otroligt tydligt framskrivet nu, att ”nu ska vi sätta in tidiga insatser, och vi ska ...” Tidiga insatser, jag måste tänka ... jobba förebyggande. Det är det som känns så skönt med att kunna få det i skrift nu, och att det verkligen är uttalat. Och att ansvaret också läggs på skolhuvudman, att se till att förutsättningar för att lyckas med det här finns. Det hoppas och tror vi kan göra en stor skillnad för de här eleverna som har läs- och skrivsvårigheter.

ERIKA: Mm. Är det något du vill tillägga, Ylva?

YLVA: Ja, jag tror att den kommer att göra stor skillnad. Och vi har sett ... Vi har träffat både aktiva förskollärare och lärare och specialpedagoger som väl säger så här ungefär, att ... Ja, det beror lite på, ibland har man väldigt välfungerande rutiner för upptäckt. Det finns ju olika saker. Och om man tar deras syn på det, så säger de att ”ja, det är inte säkert att vi kommer upptäcka så många fler, men vi ser att vi får mycket större stöd i och med att det faktiskt är lagstiftat om det här nu, och att man kanske får en ökad medvetenhet om vikten av att ha kompetens omkring läs- och skrivsvårigheter på skolan”.

ERIKA: Att kunna göra rätt anpassningar och ...

YLVA: Ja.

ANNA: Mm.

ERIKA: Ja, förstå.

2020-01-15

YLVA: Och att man vet att man har kompetens omkring själva funktionsnedsättningen.

[allmänt medhåll]

YLVA: För det är egentligen först då som man vet och förstår hur man kan bemöta, och framförallt kunna bemöta inom klassens ram, med extra anpassningar. Och där så upplever vi att de har ... att de säger att ”nu är det lättare att få stöd och känna att man kan gå till rektor och tala om att det här behovet finns”, därför att man har stöd i lagen.

ERIKA: Ja. Så det är egentligen, alltså, till hjälp att få en mycket tydligare behovsbild som man kan lyfta till de som har, jag vet inte, makten över resurserna eller vad man ska kalla det för? Kan man förenklat uttrycka det så?

[allmänt medhåll]

YLVA: Och där har ju vi ett tydligt uppdrag, de två skolmyndigheterna, Skolverket och SPSM, att ge stöd i de här ...

ERIKA: Att ge stöd till skolorna, så att man kan klara den här uppgiften?

[allmänt medhåll]

ERIKA: Ja. Nej, för jag tänker också då om man tittar, om man följer lite debatten kring skolan, så ser man ju att mycket ... alltså, en fråga som ju brukar diskuteras är ju det här att stödet sätts in för ... att det kommer för sent. Att det är ... Jag tänker, vi jämför ju oss ibland med Finland, som ju då utmärker sig genom att ha ganska omfattande stöd tidigt, i

2020-01-15

tidiga åldrar, medan i Sverige så verkar det här särskilda stödet finnas i större utsträckning i slutet av skoltiden. Men är det här då ett sätt att svänga om? Vad tänker ni om det?

YLVA: Ja, absolut. Och vi kan ju se det i både förfrågningar, den typen av arbete som du beskrev Anna att du arbetar med, men också i *Fråga en rådgivare*, att frågor omkring dyslexi, de kommer ofta när det handlar om, igen, ungefär från årskurs 4 och uppåt.

ANNA: Mm.

YLVA: Därför att i de yngre åldrarna så är det lättare att ... och det är också inte lika omfattande kunskapskrav. Så därför blir det mer synligt i de högre skolåren, kan man säga. Och då blir ...

ERIKA: Vad betyder det då? Beskriv gärna, vad är det som gör att ...

ANNA: Ja, men jag tänker på det här som Idor Svensson som är en forskare som jobbar på Linnéuniversitetet ... Årskurs 1 till 3 så säger han att man lär sig att läsa, och från årskurs 4 och uppåt så läser man för att lära.

ERIKA: Mm. Okej.

ANNA: Och glappet däremellan, om man då har läs- och skrivsvårigheter, dyslexi, det blir ju väldigt svårt då. Och det är det som blir så synbart när man då börjar i årskurs 4, ofta. Det är där man stöter på patrull, just för att man övergår ifrån det här att lära sig att läsa till att ”nu ska du använda dina tidigare kunskaper för att ta till dig

2020-01-15

textmassor”, som blir mycket mer omfattande när man börjar på mellanstadiet.

ERIKA: Just det.

YLVA: Mm. Och då blir det uppenbart för lärarna och skolan. Det blir synligt, helt enkelt.

ERIKA: Mm. Nej, för jag tänker, ni har ju varit inne på det, och vi pratade om det precis innan också, just det här med att det är viktigt att ha kunskap om de här olika andra verktygen som finns, om det handlar om digitalt stöd. Att kunna lyssna på text eller kanske kunna få redovisa också, tänker jag, det man har lärt sig på ett annat sätt. Vad är era erfarenheter? Är det här någonting som skolor jobbar mycket med, för att ge den här elevgruppen ett bra stöd, elever med läs- och skrivsvårigheter? Har man kunskap om allt som finns och hur man kan använda det på bästa sätt för de här eleverna?

ANNA: Jag tycker mig se att det är väldigt skiftande kunskaper. Och det kan till och med vara skiftande på en och samma skola. Och det handlar igen, som vi säger, om hur man gör när man ska lära elever att läsa. Att det måste vara ett strukturerat arbetssätt. Precis som det måste vara för eleverna, så måste det i skolans organisation finnas en tydlig struktur för hur gör man för att få in de här digitala verktygen som vilket verktyg som helst i undervisningen? Och det är väldigt ... det ser väldigt olika ut. Och ibland så kan man, tycker jag, uppleva att man märker att lärarna har inte fått den kunskapen till sig, utan det handlar om är du en lärare som är väldigt intresserad och engagerad? Då kan du ju ... då lär du dig. Och det gör du ofta på din fritid. Men

2020-01-15

om man känner att det är svårt, och det är jobbigt, och det är mycket att ta in, då är det ju ganska besvärligt att lära sig. Och ändå som ...

ERIKA: Du tänker som lärare då, att lära sig det här arbetssättet?

ANNA: Som lärare. Ja, att lära sig verktygen för att sen i sin tur lära ut. För det jag egentligen ville komma till, det är att jag tror att som lärare så måste man ha en kännedom om vad de här verktygen kan innebära för förändringar. Man behöver inte vara världsmästare och kunna allt, för man kan lära sig tillsammans med eleven. Men däremot så måste man ändå känna att ”okej, jag vet på ett ungefär hur det här funkar”. Och sen är det underbart att kunna få utveckla den kunskapen tillsammans med elever, som ofta tycker att det är väldigt roligt också att kunna få lära en lärare någonting. Så att vad jag nog vill säga, det är att det ser väldigt olika ut beroende på var man befinner sig och vad man har för förutsättningar.

ERIKA: Vilken skola och vilken lärare, helt enkelt?

ANNA: Ja. Och vilken styrning och ledning man har.

ERIKA: Ja, just det. Ser man det så, tänker ni? Jag bara tänker, det är så intressant, just för att många gånger så tittar man ju på ... alltså, man tittar på den enskilda läraren, man tittar på klassrummet, man tittar på den här eleven. Men just det här att det faktiskt har så tydlig koppling till hur man faktiskt lägger upp ett arbete på en skola till exempel ... När ni kommer till den frågan då, när ni ger råd, vad brukar reaktionen vara?

2020-01-15

ANNA: Jag tror att det kan ibland bli så att man behöver fundera på ... Om vi pratar om det här på skolan, att man behöver ta tillbaka frågan och diskutera igenom den tillsammans med ledning och, ja, hela vägen från ledning, elevhälsan och pedagoger, för att försöka skapa den här samsynen omkring vad är det som är viktigt, och vad behöver vi göra för att det här ska bli fungerande? Men jag tycker att det blir ett positivt svar, gensvar, till slut. Men det kan ta lite tid.

ERIKA: Det är en resa, liksom?

ANNA: Mm.

YLVA: Mm. Det här är ju en väldigt viktig fråga för elever med dyslexi när man pratar om digitala verktyg. Och jag upplever att ofta så har man en hög ambition på skolan att möta elever, och att självklart erbjuda olika digitala lösningar. Men det vi ... erfarenheten när vi kommer ut och ger råd till exempel, om man sitter i samtal, det är att det ofta förläggs till eleven som individ. Att man tillgodoser, man ... en bra dator kanske. Men att det implementeras, som du är inne på Anna, det här att det gäller att rektor och hela skolorganisationen är också kunnig inom det här, för att det ska få ... att det ska bli verkningsfullt för eleven. Och vi har arbetat så ibland i rådgivning, att man kanske har fått en förfrågan omkring en specifik elev med dyslexi, och sen har det slutat med att vi har kanske gett som en liten utbildning, en skräddarsydd utbildning, till arbetslaget och rektor. Och då kan man se att graden av anpassningar ökar, och att eleven får mycket större möjligheter att nå kunskapskraven. När det är implementerat i hela

2020-01-15

arbetslaget, och att det är naturlig del av undervisningen.
Det är ju en viktig del i den tillgängliga lärmiljön.

ANNA: Och det här också, tänker jag, att det är jätteviktigt att lyfta. För att det här med att man använder digitala verktyg, det får inte bli utpekande. Att ”jaha, det är Ylva med dyslexi som sitter där med sin iPad eller sin dator med talsyntes”. Utan det här ... För man kommer till ett visst stadie i livet som elev, och det kanske sker någon gång också där mellan årskurs 3 och årskurs 4, där man inser att ”jag har inte riktigt samma behov som alla andra”. Och då blir det utpekande. Och det är ingen som vill sticka ut på det sättet. Och det var det som ... När vi började prata om det här med att man använder de här digitala verktygen ifrån början, som en naturlig del, ett verktyg bland många ... ”Och det här behöver du, Erika, för att du ska kunna lyckas, och det här behöver Anna, och det behöver Ylva.” Men det gör inte att man är annorlunda på något sätt. Utan vi har olika behov. Det är jätteviktigt.

ERIKA: Mm. Just det. Men vad skulle ni då säga ... Jag tänker, vi behöver avrunda det här programmet nu. Men om ni skulle få skicka med några råd till de som lyssnar, och som ju kanske också då har tagit intryck av just precis det ni pratar om, att det handlar om en verksamhet, det handlar om ett arbetslag och så vidare, som behöver utveckla sitt arbetssätt, och inte bara en lärare med tanke på en elev, utan att man behöver vända på perspektiven och tänka bredare och tänka skolliv. Vad tycker ni är de viktigaste sakerna att börja med då, att ta tag i först för att kunna få till det här andra arbetssättet?

2020-01-15

YLVA: Ja. Då finns det såna här framgångsfaktorer som man kan punkta upp. För det första, en handlingsplan omkring hur man tar emot, om man är en mottagande skola, och hur man upptäcker elever med läs- och skrivsvårigheter, och vilken typ av insatser man har i sin verktygslåda, så att säga. Det här med digitala verktyg har vi ju varit inne på, att det är implementerat i hela arbetslaget. Och alltid det här med ledningsnivå. Men någonting som ju är den absolut viktigaste faktorn, det är elevens delaktighet i det här. Vi pratade mycket om det här innan. Och vi ser det ofta, och oberoende av funktionsnedsättning. Att elevens delaktighet är väsentlig. Men också ett medskick till lärarna, att där ser vi att lärarna har en otroligt viktig funktion att fylla. För det finns ju många elever med dyslexi som är uppe i vuxen ålder och som är lite äldre, som vittnar om att det har varit det som har betytt skillnaden för att det kanske har gått så bra för just den här eleven.

ERIKA: Att man frågar eleven och tar till vara på det den tycker?

YLVA: Ja, exakt. Att man, även om man kanske inte vet så mycket om dyslexi, att man visar intresse, att man ställer frågor, att man noterar, att man har ... man lägger lite pussel, som i en kartläggning. Och jag hade ett samtal här för några veckor sen med just en sån lärare som var väldigt nyfiket utforskande, som själv inte visste någonting om dyslexi och därför tog kontakt med oss. Och vi kunde tillsammans i samtal, jag med min kompetens omkring både allmänna och specifika läs- och skrivsvårigheter ... Vi kunde lägga kartan och göra en gemensam analys omkring svårigheterna. Men det var tack vare att den här läraren hade varit så

2020-01-15

uppmärksam, och samtidigt också hade en fin relation och bemötte den här eleven så fint. Annars hade ju inte den här ... hade vi inte kunnat kommit så långt på kanske en 30, 40 minuters samtal. Och där skulle jag vilja bara göra en liten kort koppling till den här garantin som vi pratade om. Att där finns det ju begrepp som särskild bedömning och samråd. Att när man ser en indikation utifrån ett kartläggningmaterial eller nationella prov eller bedömningsstöd, så ska läraren samråda med specialpedagogisk kompetens, och göra en särskild bedömning. Och jag tänker att det var lite precis vad vi gjorde i det här samtalet, och kom ganska långt med det, tyck... tror jag. Vi kände oss båda två väldigt nöjda, och det är väldigt inspirerande att samtala med lärare som arbetar på det här sättet.

ERIKA: Mm. Är det någonting du vill tillägga, Anna?

ANNA: Nej, men jag tycker att du sammanfattade det väldigt fint, för jag tänker också det här att det är viktigt att som lärare aldrig känna att man står ensam, och att man inte har kunskapen. För man måste känna dels att man har sina kollegor naturligtvis, men också att man tar stöd av elevhälsan på skolan. För det är där just de här olika glasögonen, och de ... Tillsammans så blir man så mycket klokare, och man kan också verkligen ta tillvara på varandras perspektiv för att kunna göra skillnad för eleven. Och det här igen att när vi pratade om det innan, att just den här ... att det är så viktigt för lärare att känna att relation med elever, i det här fallet nu eftersom vi pratar om dyslexi då, så just den här relationen ”och jag tror på dig, och jag

2020-01-15

vet att det kommer att gå bra, och vi jobbar med det här tillsammans”. Eleven ska inte heller känna att den är ensam eller att den är dum på något sätt. Utan vi jobbar med det här tillsammans. Det tror jag är A och O för att det ska kunna bli en framgångsrik väg.

ERIKA: Mm. Så tillsammans med eleven, och tillsammans också med sina kollegor och med elevhälsan, som då också har den här särskilda kompetensen kring hur man kan möta elever som behöver anpassningar och särskilt stöd?

YLVA: Mm. Ja.

ANNA: Ja, precis.

YLVA: Och att rektor alltid är med och engagerad, förstås.

[allmänt medhåll]

ERIKA: Tusen tack, hör ni. Jätteintressant och viktigt. Jätteviktigt, verkligen.

ANNA: Tack själv.

YLVA: Mm. Tack.

ERIKA: Ja [skratt]. Men då tänker jag också att jag vill säga att vi kommer att fortsätta att utveckla det här ämnet också i vår nästa podd, med fokus på hur man kan jobba på ett bra sätt för att ge elever med läs- och skrivsvårigheter en fungerande utbildning. Och då kommer vi att sätta ett särskilt fokus på hur man som skola kan jobba med lästräning, som vi också varit inne på här en del, för att stärka förmågan att läsa och skriva hos den här gruppen

2020-01-15

elever. Och ni som redan nu vill veta mer om det här ämnet eller vilket stöd som finns att få från Specialpedagogiska skolmyndigheten, så ... ni kan gå in på vår webbplats, www.spsm.se, för att ta del av det. Tack så mycket.

YLVA: Tack.

ANNA: Tack.

INFORÖST: Tack för att du lyssnat på Specialpedagogiska skolmyndighetens podd. Fler avsnitt kan du hitta på vår webbplats och där poddar finns. Om du vill veta mer om oss och vilket stöd vi erbjuder, gå in på vår webbplats, spsm.se. Följ oss även på Facebook, Twitter och Instagram.